

Et lille Bidrag til Fru Marie Grubbes Historie.

Meddelt af Overlærer **D. H. Wulff.**

Marie Grubbe, Datter af Erik Grubbe til Tjele, var tre Gange gift, først med Frederik III's naturlige Søn, U. Fr. Gyldenløve (1660—70), dernæst med Justitsraad Palle Dyre til Sindinggaard (1679—91) og endelig med en Matros i Færgestedet Borrehus paa Falster, hvor hun døde 1718. Hendes æventyrlige, og man kan nok sige sørgelige, Livsførelse har givet Æmnet til St. St. Blichers Novelle „En Landsbydegns Dagbog“ og J. P. Jacobsens „Fru Marie Grubbe“. Disse digteriske Fremstillinger ere byggede over virkelige historiske Forhold, til Oplysning om hvilke det efterfølgende vil give et lille samtidigt Bidrag.

Mag. Morten Reenberg, der 1697—1709 var Sognepræst i Stege paa Møen og tillige Provst, har efterladt en haandskreven Bog i Folio, betegnet som Correspondance og Optegnelser, der opbevares i Aalborg Stiftsbibliothek, som nu er sammensmeltet med Aalborg Kathedralskoles Bibliothek. I dette Haandskrift findes bl. a. følgende af ham givne Erklæring:

Deres velædle Højærværdigheds af Dato d. 28de April 1701 angaaende Søren Sørensen Møllers Besværing over mig, at jeg ham ej til Sakramentet vil annamme, har jeg faaet d. 2^{den} hujus og takker ydmygst, at samme Persons Klage til min Erklæring gunstigst er remitteret. Thi er Sagen denne: Det sidste Aar, Garden var her paa Landet¹⁾, var samme Person Tærsker hos Generalløjtnant von Plessen, og som en af hans Excellences Tyende blev denne med Hustru antaget til Alters. Siden, efter at Landet var kommet i Forandring, blev han indskreven som Baadsmand og er nu nylig siden sidste Fejde sat til Kvartermester her ved Baadsmændene. Men som jeg ufejlbarlig maatte fornemme, at han har en Person til Ægte, hedder Marie Grubbe Eriksdatter, som først har været ægtet med hans høje

¹⁾ I Aaret 1685 fik Hestgarden Standkvarter paa Møen og dens Chef Oberst S. C. Plessen blev Øens Amtmand. Dette varede indtil 1697.

Excellence Gyldenløve og siden med velbyrdige Palle Dyre udi Jylland, som hun for Letfærdigheds Skyld uden Tvivl med denne Søren Møller skal være skilt fra, og han ikke efter min Paa-æskning har fremvist nogen kongelig Tilladelse, at han med denne fraskilte maa leve i Ægteskab, alene en Ægteskabsseddel, hvoraf følger her en indlagt Kopi, vides ikke, om den kan akcepteres til kraftigt Forsvar for saadant et Ægteskab, langt mindre, om den er dateret, før eller siden hendes Ægteskab med velbemeldte Palle Dyre for sit Forum var annulleret. Sagen har jeg angivet paa sine Tider og Steder efter høje Anordning for Generalfiskal Rosenvinge og det af Dato d. 17de Februar 1699; nu igjen er det angivet for velbyrdig Kommandør Schonebølle her paa Landet af Dato 21 Marts nu sidst afviget, saa før jeg ser højere Dispensation fra Deres Højærværdighed, tør jeg ikke annamme enten Søren Møller eller hans Hustru Marie Eriksdatter Grubbe til Alters. At Mester Gert til Holmen¹⁾ har tilladt ham det, er vel sket, fordi han ikke om Sagen er oplyst. Jeg skulde vel tænke, saasom Irringer i Ægteskabssager mest forefalder ved Soldater og Baadsfolk, jeg da og maa der have nøjest Opsyn, at, idet jeg tier til en Forargelse, maatte jeg derved trues af andre skyldige til at tie med flere. Den Marie Grubbe siges at have Prætention paa en temmelig Arv efter hendes Fader, afgangne Erik Grubbe i Jylland, saa hvis højere Hænder vilde hjælpe, at denne Forargelse blev afskaffet, kunde hun meget vel paa andre Steder underholdes af det, hende tilkommer, og dette bekjendte Scandalum afskaffes, saasom hun lever her til største Beskæmmelse baade for fremmedes og Indlændiges Kuri-ositet at se hende, han derved befries fra dette Levned og dygtigere gjøres til hans Majestæts Tjeneste.

Denne min ydmygste Erklæring at maatte i (Gunst optages fra den, som daglig befliiter sig paa at leve etc.

¹⁾ Mag. Gert Mathiesen Wienecken var Sognepræst til Holmens Kirke i Kjøbenhavn 1686—1702. (Wiberg).